

Tomislav Galović

HRVATSKI USTAV I NJEGOV „KRČKI NACRT“ (1990.) Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239

Baš poput američkog ustava, i Ustav Republike Hrvatske imao je svoje „founding fatherse“ odnosno neposredne kreatore. Dogodilo se to 1990. godine na otoku Krku gdje je nastao prvi nacrt ustava RH. Tog važnog događaja, njegovih tvoraca i cijelog procesa stvaranja prisjetili su se sudionici okruglog stola održanog 27. kolovoza 2015., povodom 25. obljetnice donošenja prvog hrvatskog Ustava čiji je nacrt izrađen u kolovozu 1990. godine u Malinskoj na otoku Krku te je stoga prozvan „Krčkim ustavom“. Kao produkt tog okruglog stola, u izdanju Povijesnog društva otoka Krka, nastala je i knjižica naslova *Hrvatski Ustav i njegov „krčki nacrt“*, str. 239, Malinska, Krk, 2018., inače peta u nizu naslova Mala knjižica „Krčkog zbornika“.

Knjigu otvara riječ urednika (str. 9-11) dr. Milana Radića, nakon čega slijede predgovor prof. dr. sc. Branka Smerdela (str. 13-18), uvod doc. dr. sc. Tomislava Galovića (str. 21-31) i pozdravne riječi (str. 33-37) Darija Vasilića, gradonačelnika Grada Krka, Roberta Antona Kraljića, načelnika Općine Malinska-Dubašnica i dr. Milana Radića, predsjednika Povijesnog društva otoka Krka. Poslije pozdravnih riječi dolaze izlaganja (str. 39-75), rasprava (str. 77-79), prilozi (str. 83-194), sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku (str. 196-199), izvori i literatura (str. 201-204), iz recenzije (str. 207-214), kazalo osobnih i zemljopisnih imena (str. 216-219) i na kraju popis slikovnih priloga (str. 221-239).

U predgovoru „Za povratak idealima krčkog Nacrta ‘Božićnog ustava’ (str. 13-18) prof. dr. sc. Branko Smerdel opisuje faktički tijek nastajanja nacrt, a potom i konačnog teksta Ustava RH. Profesor Smerdel u svom je tekstu objasnio zašto su tvorci Ustav nazvali „božićnim“, zašto je za jednu državu ustav najvažniji pravni akt i zašto bi se trebalo ugledati na Ustav RH i njegov krčki nacrt koji prije svega poziva na „ostvarenje slobodne i demokratske zajednice u kojoj su djelotvorno zaštićena sva prava pojedinaca i manjina“.¹

U svom izlaganju Marina Valković govorila je o osnivanju političkih stranaka na Krku u razdoblju između 1989. i 1990. godine kao o počecima višestranačja na otoku, s posebnim osvrtom na Vrbnik (str. 39-45).

Anton Katunar izlagao je o svojim sjećanjima na vrijeme stvaranja Republike Hrvatske i Božićnog ustava kada je obnašao funkciju saborskog zastupnika. Njegovo je izlaganje u knjizi pod naslovom „Sjećanja saborskog zastupnika na 1990. godinu“ (str. 47-53).

---

¹ *Hrvatski ustav i njegov „krčki nacrt“ (1990.)*, priredio Tomislav Galović, Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239, predgovor „Za povratak idealima krčkog Nacrta ‘Božićnog ustava’“ (str. 13-18), prof. dr. sc. Branko Smerdel, str. 18.

Doc. dr. sc. Anton Bozanić govorio je o crkvenim prilikama na otoku Krku u vrijeme nastanka Nacrta hrvatskog Ustava (str. 55-58).

Dr. sc. Duška Šarin istaknula je značaj donošenja hrvatskog Ustava te ustvrdila kako je Ustav taj koji je „omogućio političko i institucionalno oblikovanje samostalne, suverene hrvatske države“.²

Na kraju je zaključno izlaganje dr. h. c. Vladimira Šeksa o Božićnom ustavu i o njegovoj „potrebnoj“ simbiozi s Katoličkom crkvom (str. 69-75).

U kratkoj raspravi sudjelovali su Dragutin Žic, Mladen Juranić i akademik Petar Strčić.

Također, važno je navesti sve priloge koji se mogu pronaći u knjizi, a to su redom: 1) „Izvještaj o toku i rezultatima izbora za odbornike Skupštine općine Krk, Krk, 11. svibnja 1990.“ (str. 83-91); 2) „Krčki ustav – rukopis Vladimira Šeksa iz kolovoza 1990.“ (str. 93-115); 3) „Prijedlog Nacrta Ustava Republike Hrvatske (radni materijal), Radna grupa Komisije za ustavna pitanja Sabora, Krk, 15. kolovoza 1990.“ (str. 117-185); 4) „Biografije četvorice krčkih zastupnika prvog demokratskog saziva Sabora Republike Hrvatske (od 1990. do 1992. godine)“ (str. 186-189); 5) „Članak prof. dr. sc. Smiljka Sokola „Nacrt prvoga hrvatskog Ustava pisan je u Haludovu“ (2006.)“ (str. 191-194).

Knjiga *Hrvatski Ustav i njegov „Krčki nacrt“ (1990.)* nakratko nas vraća u povijest stvaranja države Hrvatske kroz posebno sjećanje na stvaranje Ustava RH kao temeljnog državnog akta. Nesumnjivo, ova knjižica bit će od koristi svima koji žele istraživati o nastanku suverene države Hrvatske i njezina Ustava.

Mia Bašić, mag. iuris

---

² *Hrvatski ustav i njegov „krčki nacrt“ (1990.)*, priredio Tomislav Galović, Povijesno društvo otoka Krka, Krk – Malinska, 2018., str. 239, *Značaj donošenja hrvatskog Ustava*, Duška Šarin, str. 67.